

Bezoekadres:
Amerikaplein 1
6269 DA Margraten

Servicepunt:
Breusterhof 2
6245 EL Eijsden

Postadres:
Postbus 10
6269 ZG Margraten

tel.: 14043
of: +31 (0)43 458 8488
fax: +31 (0)43 458 8400
info@eijsden-margraten.nl
www.eijsden-margraten.nl

IBAN BNG:
NL46BNGH0285148680
BIC: BNGHNL2C

Eijsden-Margraten: 24 juni 2024

Onderwerp: Agenda Zuid-Limburg en Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied Zuid-Limburg

Geachte raadsleden,

Hierbij ontvangt u de *Agenda Zuid-Limburg* en het *Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied¹ Zuid-Limburg*. Mogelijk heeft u deze namen al eens voorbij zien of horen komen, want in de afgelopen maanden is er in een samenwerking van diverse overheden aan deze documenten gewerkt. Bij de *Agenda Zuid-Limburg* gaat het om een samenwerking van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg. Bij het *Ontwikkelperspectief* gaat het om een samenwerking van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg, het Waterschap Limburg en de Rijksoverheid (coördinatie door ministeries van BZK en IenW). Middels een webinar dat na het zomerreces wordt georganiseerd krijgt u uitleg over de achtergrond en samenhang van beide documenten en wordt u meegenomen in de inhoud. Hiervoor ontvangt u namens de samenwerkende overheden een separate uitnodiging. In deze informatiebrief wordt u alvast op hoofdlijnen geïnformeerd.

Agenda Zuid-Limburg

De *Agenda Zuid-Limburg* vertaalt de regionale ambities in een gezamenlijk ambitiedocument op strategisch niveau. Dat vraagt een krachtige en effectieve samenwerking tussen de overheden onderling en intensieve samenwerking met de vele maatschappelijke partners. Niet alles kan overal, maar deze agenda gaat over de keuzes die Zuid-Limburg wél wil maken en wat er wel kan. In de kern gaat het om het realiseren van een nieuwe schaa sprong voor Zuid-Limburg.

Om focus aan te brengen, wordt in deze agenda onderscheid tussen de volgende drie ambities:

1. Werken aan een nieuwe economie: de (economische) toekomst van Zuid-Limburg is een grensoverstijgende kenniseconomie;
2. Werken aan nieuwe ruimtelijke kwaliteit: we wonen in een prachtig landschap, dat we toekomstbestendig gaan maken;

¹ NOVEX: Nationale OmgevingsVisie Executiekraft

Behandeld door : ██████████
Bijlage(n) : 2
Documentkenmerk(en) : 849098 en 849099

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Pagina : 1 van 4
Ons kenmerk : Z/24/197684/849085

.banholt
.bemelen
.cadier en keer
.eckelrade
.eijssden
.gronsveld
.margraten
.mariadorp
.mesch
.mheer
.noorbeek
.oost-maarland
.rijckholt
.scheulder
.st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

3. Werken aan het ombuigen van achterstanden naar voorsprong: delen van Zuid-Limburg hebben onaanvaardbare achterstanden, die we gaan aanpakken.

De ambities worden concreet gemaakt aan de hand van een vijftal zgn. “flagships”:

1. Zuid-Limburg groeit uit tot een internationale, innovatieve kenniseconomie;
2. We versterken de economische corridor die Zuid-Limburg verbindt met andere economische regio's;
3. We ontwikkelen de regio als een grensoverstijgende '30-minuten-regio';
4. Samenhangende groen-blauwe aanpak in Zuid-Limburg;
5. Het terugdringen van sociaal-economische achterstanden en het creëren van sociale, gezonde en veilige leefomgevingen.

In de komende maanden wordt de agenda verder uitgewerkt tot een publiek-private agenda met een projecten- en programmportfolio. De agenda is dan ook meer dan een actualisatie van de vorige agenda van 2019 ('Zuid-Limburg maakt Nederland groter'). Het is een leidraad voor actie en een oproep aan lokale, regionale, nationale en Europese partners om samen te komen en toe te werken om deze unieke regio tot een Europese grensoverstijgende regio te maken.

Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied Zuid-Limburg

Het ontwikkelperspectief is onderdeel van het nationaal programma NOVEX (voorheen NOVI²) en een eerste stap richting het behalen van de in de Zuid-Limburg agenda uitgezette ambities. Het ontwikkelperspectief is het resultaat van een samenwerking die Rijk, Provincie, Waterschap en 16 gemeenten in 2020 zijn aangegaan.

Het ontwikkelperspectief bouwt voort op de Agenda Zuid-Limburg, het ontwerpend onderzoek Panorama Zuid-Limburg, het Ruimtelijk Voorstel en bestaand beleid en programma's. Uiteraard speelt dit ontwikkelperspectief ook in op 'Elke regio telt' en de twee Regio Deals. Het biedt zo een goede basis voor een gezamenlijke aanpak en de regionale input voor de nieuwe Nota Ruimte.

Het ontwikkelperspectief is geen eindproduct of blauwdruk. In het programma NOVEX wordt het ontwikkelperspectief omschreven als 'de basis voor strategische besluiten en uitvoeringsafspraken tussen alle overheden.' Het is daarmee een gezamenlijke basis om als overheden vanuit een eigen én gezamenlijke verantwoordelijkheden stappen te zetten.

Waarom NOVEX Zuid-Limburg?

De vele en grote opgaven waar de huidige maatschappij mee geconfronteerd wordt, hebben een enorme impact op de relatief kleine schaal van Nederland. Het verdelen van deze schaarse ruimte is een complexe puzzel. Voor Zuid-Limburg geldt dat nog meer vanwege het feit dat de regio voor meer dan 95% grenst aan België en Duitsland, en slechts via 'het smalste stukje Nederland' verbonden is met de rest van Nederland. Deze unieke ligging, de landschappelijke opbouw en de dynamische geschiedenis van de regio maken dat Zuid-Limburg met een aantal extra uitdagingen wordt geconfronteerd.

² NOVI: Nationale Omgevingsvisie

- .banholt
- .bemelen
- .cadier en keer
- .eckelrade
- .ejnsden
- .gronsveld
- .margraten
- .mariadorp
- .mesch
- .mheer
- .noorbeek
- .oost-maerland
- .rijckholt
- .scheulder
- .st. geertruid

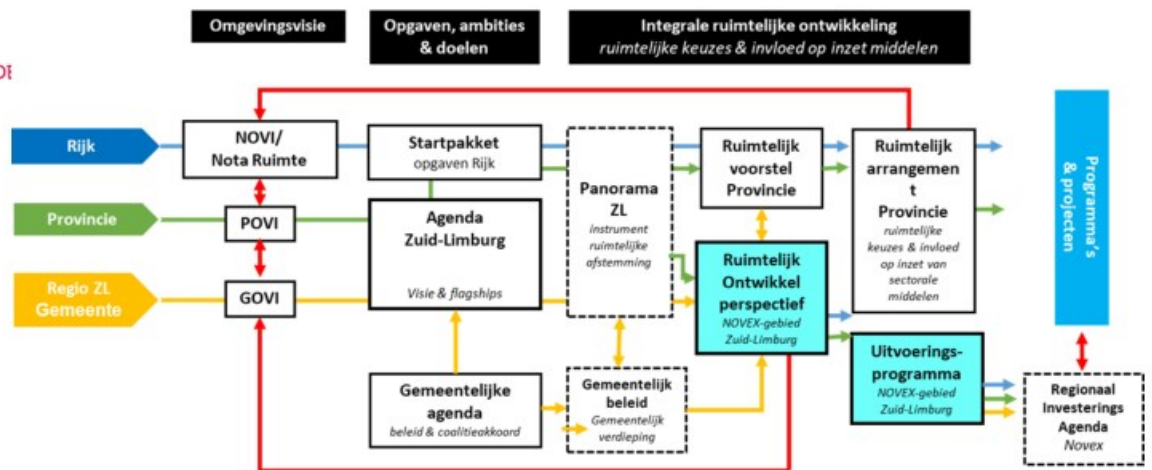
BLOESEM VAN HET ZUID!

Steeds meer wordt duidelijk dat niet alles zomaar kan. De ruimteclaims van alle sectorale doelen, opgaven en ambities zijn niet zomaar te combineren en zorgen voor flinke schuurpunten. Er zullen dus scherpe keuzes gemaakt moeten worden. Tegelijkertijd zijn de unieke eigenschappen van Zuid-Limburg een grote kans. De Euregionale ligging biedt grote kansen voor de ontwikkeling van de economie. Het kenmerkende landschap wordt gewaardeerd door inwoners, trekt vele bezoekers en biedt in nationaal opzicht een uniek vestigingsklimaat. En de dynamische geschiedenis maakt dat de fysieke leefomgeving doordrongen is van rijke verhalen. Dit geeft de regio een unieke identiteit.

Zuid-Limburg heeft daarmee veel te bieden: diverse hoogwaardige werkomgevingen, woonkwaliteit in een vijfsterrenlandschap en een hoge levensstandaard in het hart van deze euregio. Deze ligging wordt verrijkt met de aanwezigheid van hoogwaardige maakindustrie en kennisinstututen, waardoor het ook een aantrekkelijke locatie is voor innovatieve topprojecten zoals de Einstein Telescope.

In de contourennotitie voor de nieuwe Nota Ruimte schrijft minister De Jonge dat in een aantal regio's kansen worden gezien voor een brede schaaalsprong. Zuid-Limburg wordt genoemd als één van die kansrijke regio's. Met dit ontwikkelperspectief wordt een eerste invulling aan deze brede schaaalsprong gegeven.

Figuur 1 - De samenhang in het ruimtelijke domein en de plek van het ontwikkelperspectief

Samenwerking in NOVEX-verband

Noch het Rijk, noch de regio kan de grote opgaven zelf het hoofd bieden. Nationale en Europese wet- en regelgeving hinderen soms de grensoverstijgende samenwerking, zoals bij afvalstromen of energie. Soms overstijgen de investeringen de draagkracht van de regio. En ook de keuzes voor wat hier wel mogelijk is en wat niet, schuren soms met landelijke doelen en opgaven.

Een langjarige samenwerking tussen Rijk, provincie, waterschap en de Zuid-Limburgse gemeenten is dan ook zeer gewenst vanwege de complexe opgaves waarvoor het maken van keuzes nodig is. Die keuzes kunnen erin liggen om door slimme oplossingen (bv. meervoudig ruimtegebruik) doelen te combineren. Dat zal niet altijd lukken. Dan zijn keuzes nodig om te bepalen welke (nationale) doelen prioriteit krijgen en welke doelen mogelijk niet of later worden gerealiseerd.

Het ontwikkelperspectief

Het Ontwikkelperspectief gaat in op de *ruimtelijke impact* van verschillende uitdagingen waar de regio mee wordt geconfronteerd en benadert deze in samenhang. Gewerkt wordt vanuit de eerder genoemde drie ambitielijnen van de Agenda Zuid-Limburg, waarbij grotendeels het jaar 2050 als tijdshorizon wordt gehanteerd. Het Ontwikkelperspectief legt daarbij de focus op de volgende themalijnen, vanwege de meerwaarde van Rijksbetrokkenheid in de vorm van kennis, gronden, menskracht, instrumenten en middelen bij ruimtelijk complexe opgaven:

- de transformatie naar circulaire economie; gericht op de ruimtelijke dimensies van de circulaire transitie;
- de verstedelijking rond mobiliteitsknooppunten;
- de 'groen-blauwe'-kwaliteit; al datgene in het ruimtelijk domein dat is gericht op het landschap, de natuur en het water(beheer);

Het doel van het Ontwikkelperspectief is om, als volgende stap, in gezamenlijkheid tot een regionaal uitvoeringsprogramma en regionale investeringsagenda te komen. Ook vormt het de Zuid-Limburgse input die namens alle betrokken partners wordt aangeboden voor de totstandkoming van de nieuwe nationale Nota Ruimte, de volgende versie van de Omgevingsvisie Limburg en de gemeentelijke Omgevingsvisies.

.banholt

.bemelen

.cadier en keer

.eckelrade

.eijsden

.gronsveld

.margraten

.mariadorp

.mesch

.mheer

.noorbeek

.oost-maarland

.rijckholt

.scheulder

.st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Eijsden-Margraten,
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

Drs. J.M.F. Kool

Mr. A.P. Krijnen